

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	สุนทรียศาสตร์เชิงพุทธในผ้าทอเมืองน่าน	
ผู้เขียน	นายนาวิน ปัญญาหาญ	
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.พิสิฏฐ์ โคตรสุโพธิ์	ประธานกรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ อินทนนท์	กรรมการ
	อาจารย์ ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง สุนทรียศาสตร์เชิงพุทธในผ้าทอเมืองน่าน มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องความงามเชิงพุทธในผ้าทอเมืองน่าน การศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ด้วยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสำรวจความคิดเห็นกับผู้ทอผ้าในกลุ่มทอผ้าที่ได้กำหนดเป็นพื้นที่ทางการศึกษา คือ หมู่บ้านชาวหลวง บ้านนามน และบ้านป่าฝางสามัคคี ตำบลสวก อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ผลการศึกษาพบว่า ความงามในพุทธศาสนา ถือว่า ความงามแห่งศีล สมาธิ ปัญญา เป็นความงามสูงสุด ถ้าหากการใช้ศิลปะมาส่งเสริมในเรื่องความงามดังกล่าวให้คนได้ตระหนักรู้ถึงความจริงในศาสนาและอุดมคติแห่งตน ตลอดจนถึงสรรพสิ่งที่ไม่เที่ยงแท้ การตระหนักถึงความจริงที่แท้จริง การทอผ้าภายใต้วัฒนธรรมพุทธศาสนาแบบพื้นบ้านเมืองน่าน มีจุดมุ่งหมาย เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์สุนทรียะ ประสบการณ์สุนทรียะนี้หากเป็นประสบการณ์สุนทรียะทางศาสนาแล้ว ความศรัทธาจะเป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์ลวดลายผ้าอีกด้วย โดยเฉพาะความศรัทธาในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่นคำสอนที่เกี่ยวกับมนุษย์ เทพเทวดา นรกสวรรค์ และชีวิตหลังตายหรือแม้กระทั่งเรื่องวิญญานความเชื่อเหล่านี้สามารถตั้งสมเป็นประสบการณ์สุนทรียะ แล้วได้ถ่ายทอดความรู้สึกนั้นเป็นสัญลักษณ์เป็นลวดลายลงบนพื้นผ้าได้อย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการของผู้ทอผ้าเป็นกิจกรรมที่ควบคุมทักษะเพื่อบรรลุการแสดงออกซึ่งอารมณ์แห่งความงาม ศีล สมาธิ และปัญญาเป็นจุดมุ่งหมายและสร้างเสริมพอกพูนให้เนื้อแท้ของชีวิตมีเรื่องราว ลีลาให้เกิดคุณค่าแก่ร่างกายและจิตใจ เป็นคุณค่าที่เกิดจากวิถีคิดปัญญา ไม่ใช่ภาวะค้นหาจากรูปภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นหลักการที่ดีตามแนวทางศาสนาได้ด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้การทอผ้าของผู้หญิงเมืองน่าน ยังได้แสดงให้เห็นถึงบริบทต่างๆเชิงประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทลื้อ ไทยวน และไทลาว ซึ่งเป็นองค์

ความรู้ที่สำคัญต่อแผนพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตกทอดมา
แต่บรรพบุรุษถือได้ว่าเป็นทรัพยากรอันมีคุณค่ายิ่ง แต่กระแสโลกาภิวัตน์แบบสมัยใหม่ นับวันจะ
พามรดกเหล่านี้เลือนรางหายไป คุณค่าจะกลายเป็นเรื่องราคาแต่ประการเดียวในที่สุดการแสวงหา
เป้าหมายที่ดั่งงามในชีวิตมนุษย์ที่ควรพึงประสงค์บางอย่างก็จะลี้มเลว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Thesis Title	Buddhist Aesthetics in Nan Textiles	
Author	Mr. Navin Puhyaharn	
Degree	Master of Arts (Philosophy)	
Thesis Advisory Committee	Lect. Dr. Phisit Kotsupho	Chairperson
	Asst.Prof.Dr. Viroj Inthanon	Member
	Lect. Dr. Somwang Kaewsufong	Member

ABSTRACT

The objective of this thesis, “Buddhist aesthetics in Nan textiles” is to point out the beauty in connection with Buddhist in Nan textiles which concentrate on Saoluang, Namon and Pafang Samakkee Village in Nan Province area. The methods used in this thesis are that of Documentary Research and Field Research

The study of the beauty in connection with Buddhist showed that the most beautiful in Buddhist were commandments, concentration and wisdom for the purpose of Nan textiles. In the case of Art in this Buddhist Aesthetics in order to recognize the truth of their religions and their thoughts throughout everythings. The Buddhist Aesthetics focus on action lead to be the better life. The research is aimed to confirm that Nan textiles which created on the basis of Buddhist cultural. The thesis also show that Nan textiles are: to show their aesthetics experience on the basis of Faith and to show the social in connection with history and alliance cultural Tai Lue, Tai yuan and Tai Lao which is main point in Development of social community in Nan province plan.

It is recommended that conservation in connection with their old traditional which is the greatest research for new generation. It is hoped that the results of this study will be valuable for the understanding of the beauty on Buddhist concept in Nan textiles and for application in other related studies.